VII. évfolyam Celldömölk 1911 julius 16. 29. szám.

KÉMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Megjelen minden vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára darabonként 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
DINKGREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkön.
ide intézendők a szellemi részt illető közlemények, hirdetések és mindennemű pénzküldemények.

„Osztozkodjunk! . . .“

Lapunk legutóbbi számának vezető helyén — »Harc a nagybirtok ellen« cim alatt egy érdekesnek és taktalmasnak látszó cikk jelent meg. Tudjuk, hogy nem egy ember gondolkodik a cikk szerzőjével hasonlóképen, de azt is állitjuk, hogy az ellenkező tábor is föl tud vonultatni érveket, még pedig elég számbavehetőket. E lap mindenkor tiszteletben tartotta az egyéni nézeteket és azoknak minden időben készséggel adott hasábjain helyet. Az a cél azonban, melynek jegyében e lap megszületett és él, nem engedheti meg, hogy hasábjain akár egyik, akár másik mértéktelen és rikitó-szélsőséges irány a másik, talán épen a helyesebb irány rovására tultengjen és elhatalmasodjék. — Mit is mond a cikkiró? . . . »A magyar paraszt a földkerekség legértelmesebb és legdolgosabb földmivese, hangtalanul és minden égretörő panasz vagy jajszó nélkül viseli a keresztet, melyet a földtelenség tesz a vállára és mely ama sulyos probléma elé állitja őt és családját: mit tegyenek, mihez fogjanak, ha már a földanya nem képes őket eltartani?«

»Némelyike a hangtalan összeroskadásban a speciális magyar bajokhoz folyamodik: az egyik család az egykének hódol földhözragadottságában, viszont a másik meg kezébe veszi a vándorbotot és Karszton, Cunard-hajón, tengerháton át Amerikába megyen — szerencsét próbálni.«

»A magyar parasztnak föltétlenül igazsága van, amikor e két fönnebbi segédeszközhöz folyamodván, az ő lehetetlen helyzetén segiteni igyekszik. *A földmives-elemet minálunk ugyanis* — őszintén szólva — *csak a nagybirtok, a hitbizomány teszi tönkre. Az kényszeriti arra, hogy kivándoroljon, vagy pedig az egykéhez forduljon*“

Mielőtt a kérdéshez érdemlegesen hozzászólnék, ki kell jelentenem, hogy szerénységem se a magyar parasztosztályhoz, se a nagybirtokossághoz nem tartozik, egyszerüen azért nem, mert e honfivér áztatta magyar földből egy talpalatnyit sem mondhatok a magaménak. Érdekelve tehát sem itt, sem amott nem vagyok. Egyedüli érdekemnek ismerem el a hazám érdekét.

Ezekután legelsőben is kijelentem, hogy soha életemben nagyobb nemzeti hazugságot nem hallottam, mint azt a közhelyet, hogy »a magyar paraszt a földkerekség legértelmesebb és legdolgosabb földmivese«. Sajnálattal, de tapasztalatokra és hosszantartó megfigyeléseimre hivatkozván, mély, erős meggyőződéssel mondhatom, hogy a magyar paraszt a földkerekségnek egy legértelmesebb és *legdologtalanabb* földmivese. Hogy a magyar parasztság Európa legkitünőbb és földmivelésre legalkalmasabb földjén ilyen egetverő nyomoruságban él, azt köszönje első sorban önmagának. Aki a földmiveléshez csak egy csipetet is ért, az igen jól tudhatja, hogy azzal a művelési móddal, amit a mi parasztunk végez, csak a magyarok Istenének a legkülönösebb kegyelmével lehet a mi földmives népünknek még ideig-óráig megélni. A folytonos szemtermeléssel, a legostobább és legkonzervativabb mive-

A magyar költészet legujabb iránya.

6 Irta: BARABÁS JÁNOS.

Az uj költészeti irány látszólagos eredetiségéről, helyesebben szólva valódi eredetéről igy röviden megemlékezvén, rátérünk magának az iránynak, az *uj irány sajátságos tulajdonságainak az ismertetésére és annak értékelésére.*

Ismerkedjünk meg legelőször is a »holnapos« vagy mint ők nevezni szokták a »szociativ költészet« *nyelvével.*

Az Ady-költészet*) nyelvezetének legjellemzőbb sajátsága az elem-összerakás, a *szóösszetétel.* Igazán bámulatos, hogy milyen óriási tömeg uj szóösszerakást találunk Ady verseiben. És ebben van az ő költészetének egyik legnagyobb erőssége. Támadhatják Adyt, üthetnek rajta nagyokat; a magyar költők, nyelvmivelők között eleddig nem akadt egy sem, akit e tekintetben vele összemérhetnénk. Soha ilyen bátor-kifejező, talpraesett, amellett tövirül-hegyire magyaros, helyes nyelvérzékkel és talán még nagyobb leleményességgel együvérakott összetett szókat nem alkotott még magyar költő. Itéljük el Adyt, kárhoztassuk az uj irányt: Ady költői nyelvéről akkor is el kell ismernünk, hogy az forradalmi, ujitó és szokatlan hangzásában is őseredeti, magyaros és hogy magában hordozza a hangzatosság, zeneiség valamennyi sajátságát és jellemző tulajdonságát. De igaz: Ady nyelvéről — talán éppen csak erről — még a legnagyobb támadói sem mondhattak rosszat. Kétségkivül Ady ezt a hatalmas nyelvtehetségének köszönheti. Ő, a Halál rokona, meglátta a magyar nyelv gyarapodásának a legeredetibb ősforrását, a szóösszetételt, megérezte, hogy ez mily nagy mértékben járul hozzá a nyelv kifejező erejének a megizmositásához. Olyan ő, mint egy jól működő kaleidoszkóp: se szeri, se száma annak a sok szinárnyalatnak, azoknak a fogalomképeknek, melyeket ő nyelvérzéke néhány szó variálásával összehoz. Ady ezt az elem-összerakást tudatosan és keresetlenül végzi. Nem egy költeménye van, melyben uj nyelvéről, nyelvujitó szándékáról, akaratáról nyilatkozik. Itt van a *„Fölszállott a páva . . .“* kezdetű, ismert régi magyar népdal első soraihoz és az abban kifejezett gondolathoz füzött verse:

»Fölszállott a páva a vármegyeházra,
Sok szegény legénynek szabadulására.«

Kényes, büszke pávák, Nap-széditő tollak,
Hirrel hirdessétek: másképpen lesz holnap.

Másképen lesz holnap, másképen lesz végre
Uj arcok, uj szemek kacagnak az égre.

Uj szelek nyögetik az ős magyar fákat
Várjuk már, várjuk az uj magyar csodákat.

Vagy bolondok vagyunk s elveszünk egy szálig,
Vagy ez a mi hitünk valóságra válik.

*) Szándékosan nevézem az uj irányt Ady-költészetének (= adysmus) és beszéltem eddig is ilyen szellemben — jogosan. A modern lira nálunk Adyval kezdődik, követői, kik között csak kevés az eredeti tehetsége (erőluk később ugyis megemlékezünk, csak amolyan »Ady-stemplis vitézkék.«

lési módokkal ma végre elértük azt, amit valaha lehetetlennek tartottak, hogy t. i. a Nagy Magyar Alföld világhires termékenysége ma már betyárromantikába tartozó mese. Elértük azt, hogy ma minden nagyobb város e széles hazában körül van véve bolgár kertészekkel, akik horribilis árakat fizetnek pár hitvány hold földért, hogy abból még horribilisabb jövedelmet huzzanak ki és küldjenek hazájukba családjuknak. Persze, ide nem az kell, hogy tavasszal elvessünk, aztán a korcsma-ablakon át nagy ivásoknak közepette vizsgálgassuk az időjárást, mondván: hát ha a Zisten e' kis esőt anna, akkor talán hát még valahogyan-valamiképpen netalántán talánnék létregyün, megiperedik . . .; nem az köll, hogy cséplés után hanyatthomlok fussunk az Áronhoz bármi-áron tuladni a gabonán, hogy a »magnum áldumás« mentül előbb megtörténjék, sürün hangsulyozván, hogy »sokat kő dúgoznyi«, pedig hát »szeginyek vagyunk de jól ilünk!« Régen volt az, mikor a szegény embert az ág is huzta! Ma nincs szegény ember, legföljebb beteg ember. Aki egészséges és akinek a cigány nem huzza oly gyakran, akit nem huz a korcsma, akinek nem huz dupla krétával a korcsmáros, akit nem huz hol egyik, hol másik árokpart és a Föld vonzóereje, az ebben a szerencsétlen országban szerencsésen megél! És még egyet! Igen, az, hogy »csak egyet!« Mert a magyar parasztság egy részét épen az teszi tönkre, amihez »folyamodik«: az egyke! Az egy-gyermekrendszerrel egyes vidékeken elérték azt, hogy két-két család egy-egy gyermeke összeházasodván, két család birtoka jutott igy egy ember kezére. Ami földet azelőtt két család mivelt meg, az most egy család nyakába szakadt. Természetes, hogy a föld mivelése sinyli meg ezt a buta, néma fajgyilkosságot! Az egyke és a kettőke nem azért terjedt el, mert *nem tudna* másképen megélni a nép, hanem azért, *mert azt hiszi* a paraszt, hogy egyébként utódai nyomorogni fognak. Arra az ő félig civilizált eszével nem gondol, hogy hiszen ha 4—5 gyermeke lesz, hát *nem muszáj* valamenynyinek parasztnak maradnia, lehet belőlük iparos, kereskedő is. De hogyisne! Csak nem lesz egy jómódu paraszt fia suszter, szabó, asztalos, vagy akármilyen becsületes iparos. Akkor már inkább legyen, — ha már őt több gyermekkel »verte« meg az Isten — legyen ur, ha mindjárt 3—400 forinton nyomorgó tintanyaló, körmölő „ur" is az ő fia. De mást mondok! Örüljünk, hogy nagybirtok még egyáltalán van! Mert igy legalább az azokban alkalmazott béresek, kocsisok stb. látják el emberanyaggal az országot. Hogy nem a nyomorúság és a szegénység viszi rá a családokat az egykére, az onnan is kitetszik, hogy éppen a legszegényebb néposztály ontja legsürübben a gyermekeket. Az egyke oka szerintem abban van, hogy a nő ma már annyira »modern«, annyira »könnyiteni« igyekszik a sorsán, annyira nem áll hivatásának magaslatán, az erkölcstelenség annyira belefészkelődött a családi életbe, a nő háziatlansága, kifelé való szereplési viszketegsége oly rideg egrizmusba hajtotta, hogy már szülni is lusta, vagy pedig a házasságot csupán arra tartja jónak, hogy férje keserves keresményéből a divatnak hódolván, otthon csinos szobabutornak látszó hetera, az utcán és a közhelyeken a férfiszemek bámultja, társaságok ünnepeltje és a divatárus üzletnek cifra, izléstelen rongyaival teleaggatott próbababája legyen. Ezt nevezik modernsége-nek, emancipáltságnak. A nagyobb baj itt a hiányos népnevelésben, a helytelen nőnevelésben van. Aki erre a társadalmi bajra gyógyitó irmagot talál, az nagy szolgálatot tesz az országnak. Az orvosság azonban semmi esetre sem lesz a földosztás. A nagybirtok termelése mindig erősebb, mint a kisbirtoké! Nem mondom, hogy a gazdálkodás módja nem szorulna itt is, ott is egy kis változtatásra, például belterjesebbé és okszerübbé tételre. Azonban azt, hogy a földmives-elemet a nagybirtok tenné tönkre, igy ridegen nem irhatjuk alá. Tessék a földmives-elemet okszerü gazdálkodásra, helyes állattenyésztésre, ipari növények termelésére, kertészkedésre, baromfitenyésztésre stb. megtanitani, nem pedig a folytonos politizálásra, cucilistáskodásra, utópiák után való futkozásra, bőrkabát-gyülöletre uszitani. És, ha már mindenképen uszitanunk kell őket, hát miért nem biztatjuk rá a gyárosokra, a bankárokra, a börzespekulánsokra? . . . Hiszen a nagybirtokost a mai munkásviszonyok mellett

---

Vagy lesz uj értelmük a magyar igéknek,
Vagy marad régiben a bus, magyar élet.

»Fölszállott a páva a vármegyeházra,
Sok szegény legénynek szabadulására.«

Ugyanez a forradalmi öntudatos ujitani akarás hangzik ki az „*Egy csúf rontás*" c. költeményéből, melyben eddigi uj-ságával sincs megelégedve, mert fél a kisértő hagyományoktól:

Szűz borzongások, pompás szavak,
Uj, nagy látások királyfia volnék
S lelkemen, szép, pogány lelkemen
Egy csúf rontás ül, pusztit, bitorol még.

Jaj, hányszor csupán krisztuskodtok
S minden igém Renetesen terül szét.
Jaj, hogy elfut a tollam alól,
Ami igaz, ami esztelenül Szép.

Pedig a szó nekem ópium,
Pogány titkokat szivhatok belőle.
S uj részegség, vagy uj gondolat
Nekem nem uj: régiek temetője.

Finom, dalos titkokkal tele
A lelkem. S mégse apollói bátor,
Mégse merek. És ugy dallolok,
Mint egy ósdi, telt szájú prédikátor.

Egy urambátyám röpdös körül
Mult századokból nagy pipafüst-szárnyal:
Egy ősöm. Tollamra néz, dohog
S kezemre csap a füstös pipaszárral.

Látnivaló, hogy Ady teljesen tisztában van tudatos ujitó szándékával, különösen uj nyelvezetével, melynek egyik sajátsága, mint emlitettük, a szóösszerakás ügyes tulhajtásában rejlik.

A magyar irodalmi, köz- és tájnyelvekben eddig is igen szép számmal találhattunk összetett szavakat, ha nem is oly nagy mennyiségben, mint képzőkkel alkotottat. Bornemissza (= bort nem ivó), bubánat (= bu, bánat) semfü-semfa (= se nem fü, se nem fa), nefelejcs, szánom-bánom, nebáncsvirág, borzaskati stb. valamennyien két-három szóból összerakott régi szavaink. Hát még ha »nyelvünk gyöngyszemeit« a temérdek sok ikerszót számitjuk, melyek a világ semmiféle nyelvében, a magyaron kivül, föl nem találhatók! És zengő nyelvünknek ebben a kincsesbányájában duslálkodik Ady, de ugy, hogy nemcsak az érdarabokat találja meg szerencsésen és hozza fölszinre, hanem értékes ötvényeket, ujszerü Keverékeket is állit elő. Összetételei sokszor olyannyira sikerültek, hogy bennök egy-egy szemléletesség, metafora, vagy metonimia zsugorodott össze: *déresős* mezők, *déresett* lányok, *fénytivornya*, *fényország*, *ködjövendő*, *huskapocs*, *parfüm-hirnök*, stb. Az összetételek különben Adynál majdnem kizárólag alárendelők, mégpedig jelzősek. A magyar nyelv szellemével legjobban megegyezik a *főnévi jelzős összetétel*. Adynál is ilyet találunk legtöbbet és ezek közül is olyat, melyben a jelző a jelzett szó tulajdonságát fejezi ki, leginkább képes értelmében: asszony-öröm, vér-áldomás, csók-zene, csók-ötlet, csók-holmi, nyár-éjszaka, Átokváros, fruska-nyáj (= leánysereg), csoda-csók, hajnal-zengés, kenyér-csata, stb.

A jelzett szó mirevalóságát kifejező összetételek szintén elég gyakoriak: mámorbiztatás (= mámorra való biztatás,) nap-vágy, Halál-tó, pletyka-kedv, stb.

ugyis maga a nagybirtok teszi tönkre, [illegible]

birtok, hanem a rajta végzett munka adja; a jövedelem nem a nagybirtokon, hanem a jól művelt földön terem!

Hogy a cikkiró szavaihoz visszatérjek, én inkább ugy foglalom össze a mondanivalómat:

A magyar paraszt föltétlen öngyilkosságot követ el akkor, mikor az egykéhez, vagy a kivándorláshoz folyamodván, helyzetén segiteni igyekszik. A földmives-elemet minálunk az egyke, az erkölcstelenség, a pálinka, a régi mivelési módokhoz ragaszkodás, a tanulatlanság, az urhatnámság, a cifrálkodás, az ipartól és a kereskedelemtől való iszonyodás és a kivándorlás pusztitja.

Baja tehát van elég. És ezen csak ugy lehetne segiteni, ha a népet kioktatjuk, társadalmi előitéleteitől megszabaditjuk, számára valódi és magas, praktikus nemzeti kulturát teremtünk és mindezeket nem várjuk az — államtól. Mert nálunk mindent az államtól szokás várni! És ne beszéljünk a népnek „osztozkodás"-ról, mert ezzel csak osztálygyülöletre tanitjuk és a valamennyire már kifejlődött tulajdonjogi érzékétől raboljuk meg. Hagyjuk ezt az uszitást a borotváltképü, racesoló szociológusokra, az „entelektüel"-ekre. Ők fölfedezik naponta Marxot, Nietschet, Darwint és a Herbert Spencert, irnak kötetes munkákat tömérdek közismert fogalmakat jelentő idegenszóval és „vezetik" a munkásságot.

Majd, ha a parasztság és a nagy [illegible] birtokosság [illegible] emelése után meg fogja találni a közös érdekekben a magyar föld helyes megmentésének a módját az internacionálizmus mellőzésével, akkor ebben a nagy nemzeti munkában mi is — osztozkodjunk! . . .

B—s J—s.

---

hus-test, felhő-nyáj, fény-mező, Isten-szerelem, álom-villanás, ég-vivás, stb.

Metaforikus összetételek: pipafüst-szárny, asztal-trón, mámor-gálya, mámor-parázs, asszonyszirokkó, Élet-folyóviz, stb., melyekben az előtag a hasonlitott, az utótag a hasonló; — rőzse-dalok, szirt-lélek, sik-tűrés, láp-lélek, szfinksz-asszony, stb., ezekben az utótag a hasonlitott, az előtag a hasonló. —

Sokkal kevesebb a *metonimikus összetétel:* Montblank-ember, Montblank-sivárság, csók-kut, Tüz-ország, Illés-nép, élet-csucs, gyehenna-fészek, stb.

Gyönyörü, szemléletes összetételei még Adynak: napvirág-szemü, örök-nagy, csacska-részeg, Irán-szagu, földszagu, Napszéditő, csókra torzult, buggyant-vér ajak, vér-iszapos, vész-álmu, erdő-szakálas, köd-omlasztó, dermedt-vidoran, bus-vig, fénytestü nő, halálüvöltő, öröm-zászlós, tüz-csóvás, bus-hazátlanul, ülve-szállva, ember-sürüs, stb.

(Folyt. köv.)

Téged látlak.

Bárhova tekint is
Révedező szemem,
Mindenütt csak a Te
Bájalakod lelem.

Ha a kertbe megyek,
Szép virágok között
A fehér liliom
Ruhádba öltözött.

Ringó vetésekben
Ott van szemed kékje;
Fellelem a buza-
Virág szép szinébe'.

Hogyha napkeltekor
Ragyog a gyöngyharmat,
Mintha szemed fénye
Szórná a sugarat.

Még a sötét éj is
Csak téged rejteget;
Képzelet üzi szét
A homályt körüled.

SCHRANTZ ELEK.

HIREK.

Névünnepély. Városunk plébánosa: Bán János mult szerdán ünnepelte nevenapját. Előző este a kath. legényegylet saját helyiségében üdvözölte szeretett elnökét; a dalárda ünnepi hangjai után Simon Károly egyes. tag köszöntötte, mire az ünnepelt meghatottan, a tőle megszokott szelidséggel köszönte meg a nem várt ovációt; majd a jelenvoltakat megvendégelte. Másnap lakásán keresték fel sokan Bán Jánost, délben pedig a rendházban fényes ebéd volt, melyen több felköszöntő hangzott el a népszerü plébános egészségére.

Hymen. F. hó 10.-én fényes látványnak voltak szemtanui azok akik a dömölki evang. templomban megtartott esküvői szertartást végignézték. E napon tartotta egybekelését Móritz László veszprémi csendőrhadnagy Porkoláb Ilonka kisasszonnyal. Az esküvőn tanuképen dr. Ostffy Lajos országgyülési képviselő, dr. Géfin Lajos orvos, dr. Cvenich Antal törvényszéki biró és Kiss Imre sitkei birtokos szerepelt. Jelen voltak még Goreczky Gyula csendőrszázados és László Béla csendőrhadnagy stb. Az ifju pár délután 6 órakor nászutra indult.

Szabadságolt jegyző. Loránth Gyula [illegible] ságra. Ez idot leányaival együtt Nagymáriacellben fogja eltölteni. A jegyzői teendőket ezen idő alatt Sokoray Elek czelldömölkvidéki körjegyző látja el.

Visszaküldött alapszabály. A jánosházai iparos-kör alapszabályait az alispán módositás végett visszaküldte.

Ropogtak a fegyverek Ostffyasszonyfán f. hó 9-dikén. Néhány aratómunkás erősen bepálinkázva állitott be Erősné vendéglőjébe és bort kértek. A korcmárosné, látván vendégeinek pityókos állapotát, az ital kiszolgálását megtagadta. Erre a munkások el kezdtek törni zuzni. Erősné csendőrökért küldött. Véletlenül éppen akkor jött a templomból Borbély Gyula csendőr, akit aztán az aratók borral kináltak meg. Borbély a bort nem fogadta el, de ezzel az aratókat magára haragitotta. A munkások Borbélyt hátulról megragadták, leteperték és oldalfegyverét elvették. A csendőr igy, oldalfegyver nélkül, elment haza, ott teljes fegyverzettel magához vette Berta István csendőrtársát és a garázdálkodók letartóztatására indult. Ezenközben azonban, hogy az, aki az oldalfegyvert Borbélytól elvette, valami Dankovics nevezetü, a Borbély csendőr kardjával kezében már a csendőröket halálra keresi és az egész falut összecsőditi. A csendőrök összekerültek a garázdálkodókkal és megtörtént a katasztrófa. Borbély a törvény nevében megadásra és oldalfegyverének átadására szólitotta föl Dankovicsot. Ez azonban nem azért volt kiszolgált huszár, hogy a kardját átadja: »Meghalsz kutya!« — kiáltotta el Dankovics és a csendőrökre rohant egyik társával, Dominkoviccsal. Ekkor dördültek el a csendőrpuskák és a két arató, Dankovics és Dominkovics is sziven találva holtan estek össze. A rettenetes pillanatban a halottak mögött álló aratók nemhogy megfélemlettek volna, hanem még inkább feltüzelte őket a csendőrök ellen. Rárohantak a csendőrökre, de azok ujból lőttek. Ez a lövés 4 embert talált, köztük egy Németh Anna nevü 18 éves aratóleányt a térdkalácsán, ártatlanul. A tömeg látva a katasztrófát, ijedten rebbent szét. A csendőrség a fegyverhasználatról azonnal jelentést tett a czelldömölki szolgabiróságnak s a székesfehérvári csendőrkerületi parancsnokságnak. A sebesültek a czelldömölki kórházba szállittattak be, a meghaltak eltemetése pedig kedden az orvosrendőri hullavizsgálat után történt meg. A meghaltak közül Daminkovics József 28 éves, nőtlen, Dankovics József 36 éves, nős állapotu és 6 gyermek atyja volt. A sebesültek névszerint: Szilva József 26 éves nőtlen, Bali József 27 éves nőtlen, Sághy József 18 éves nőtlen, Németh Anna 19 éves hajadon. A csendőrök összesen 8 lövest tettek, mely közül Daminkovicsot kettő a többit pedig 1—1 érte. Egy lövés nem talált.

Népünnepély. A mult vasárnap lezajlott népünnepély szokatlanul nagyarányu volt. A szeles időjárás ellenére is nagy közönség vett részt az ünnepélyen s parázs táncba fogtak. Ládás Ferkó muzsikájára vigan járták a csattogós csárdást, amely tánc ez ünnepélyen elengedhetetlen szokott lenni. Mint halljuk, az ünnepélyt az ipartestület ki akarja vetkőztetni eredeti formájából és a jövőben más helyen és zártkörben kivánja megtartani. Megteheti, de akkor már nem lesz többé belőle — népünnepély.

Megunta az életét. Illés Ferenc kemenespálfai földmüves csütörtökön öt csomag fosforos — kénes gyujtót áztatott vizbe és aztán az oldatot megitta. Az életuntnak állapota veszélyes, de talán mégis megmenthető lesz az életnek.

Miért ivszi egy hölgyért órákra árakat?
1 szem
vörös királyos védjegyü
dr. Dénes-féle üdítő
„Havanna pasztilla"
órákra megszünteti a dohányzási ingert. Egy több napra elegendő elegáns doboz ára 40 fillér. Viszontelárusitóknak kárkedvezmény. Ügynökök kerestetnek.
Főbizományos:
Ifj. Weisz és Társa Budapest,
I. Fehérvári-ut 11. szám

A városi sétapark ügye. Többen érdeklődtek már, hogy miként áll a sétapark ügye? Göttmann Bódog alezredes ur az érdeklődők megnyugtatására közölte velünk, hogy a leányzó nem halt meg, hanem csak szendereg, amig a nyáron át nagyon magas napszám munkabérek leszállása fel nem ébreszti. Pénzügyileg igy áll a park: egyszersmindenkorra való adományokból begyült és takarékpénztárba helyeztetett 237 korona. Az aláirt hozzájárulások egy évi összege 424 K. A városi képviselőtestület megszavazott ezen célra 500 koronát. A Mozdonyvezetők Otthona mulatságának jövedelméből 101 korona. Igy az első évben rendelkezésre áll 1262 korona. Ezzel a vállalkozást annál inkább is meg lehet kezdeni, mert az ügyért lelkesülő egyes urak és hölgyek megigérték, hogy fogatokkal is hozzájárulnak a park munkálataihoz. A park létrejötte biztositva van s ha három év alatt nem is lesz tökéletes, évről-évre való tökéletesitése már nem ütközik legyőzhetetlen nehézségekbe.

Táncmulatság. A Czelldömölki Ipartestület a Polgári Olvasókörrel együtt aug. 6-án a Griff szálló kerthelyiségében nyári táncvigalmat rendez. A mulatság sorsjátékkal lesz egybekötve s értékes nyeremenytárgyak kerülnek kisorsolás alá. A meghivók már szétküldettek, de ha valaki, aki egyébként ilyenre igényt tart, tévedés folytán nem kapott volna, a Polgári Olvasókör elnöksége utján kielégitést nyer.

Football-verseny. Ma délután 5 órai kezdettel tartja a Czelldömölkt Athletikai Klub footballversenyét. Ifjaink a szombathelyi »Diadal«-sportklub tagjaival mérik össze erejüket. A nagyfoku érdeklődés, mely már eddig is megnyilvánult, hatalmas nézőközönséget fog vonzani.

A lembergi katonai kórház főorvosai a következőket jelentették: A **Ferenc József**-keserüviz minden kellemetlen érzés nélkül idézi elő a székelést. A Ferenc József-vizet huzamosabb használat mellett is jól birják a betegek és nem okoz gyengeséget az emésztő-csatornában mint ez sok más hasonló hatásu szernél tapasztalható. Kapható gyógytárakban és füszerkereskedésekben. A Szétküldési-Igazgatóság Budapesten.

Járvány az állatok között. Városunkban a ha-itol körül állatok közt felléptet a szaj- és körömfajás.

Mozdonyvezetők mulatsága. Vasárnap délután rendezett mulatságukat a legszépebb sikerrel. A bevétel eszközöltetvén a rendezőbizottság 101 korona 27 fillért, mint a tiszta jövedelem egy harmad részét a »Japán-park« javára a szervező bizottságnak átadott. Ez uton a rendezőbizottság mindazoknak, kik a mulatság sikere érdekében bármiképen közreműködni szivesek voltak, hálás köszönetét nyilvánitja és a befizetéseket az alábbiakban köszönettel nyugtázza. Dr. Ostffy Lajos, dr. Maróthy László 10—10 K, Szőgyény Marich Ferencné grófnő 8 K, Rába István, Wittmann Adolf 5—5 K, dr. Deutsch Samu, Göttmann Bódog, dr. Hollósy Rupert, Kálmán János 4—4 K, László Ferenc, Deutsch Gyula, Hónig Sámuel, Mayer István, Pletnits Ferenc dr., Frisch Gusztáv, Weisz Kálmán, Takács Márton, Schmidt József 3—3 K, Wendler István, Kelemen Tivadar, Pálovits József, Németh Ferenc, Horváth Mihály, Szalai János, Csöngei Pál, Horváth Lajos, Mocsy Miklós, dr. Hetthéssy Elekné, Deim Sándorné, Bán János, Gayer Gyuláné, dr. Balassa Jenő, Prácser János, Linzer Ernő, Takács György, Makranczy József, Erdős Mór, Takátsi Kálmán, Gandalovics János, Schweiger József, Dinkgreve Nándor, Lunz Alajos, Bisitzky János, Stetka Margit, Tory Györgyné, Patyi Jónás, Bletler Pál, Sóváry Sándor, Jeranek Károly, Bognár János 2—2 K. Kovács Lajos, Varga György, Vass János, Linzer Mihály, Pajor Ferenc, dr. Porkolab János, Graff Gyula, Talabér Lajos, Tárnok Imre, Németh Ferenc, Kalbatsch István, Kuh Lajos, özv. Barka Nándorné, Schneidler Ferenc, Csoma János, Horváth Jenő, Takács Ferenc, Merkly Jenő, Németh Sándor, Sümegi Gyula, Molnár István, Tóth Viktor, Molnár János, dr. Scheiber Zsigmond, Buresch Richard, Simon József, Szabó József, ifj. Reich Imre 1—1 K, Szalay Gyula 90 fill., Wendler Lajos 80 fill., Rosenthal Lajos 60 fill., Talos János, Kreiner Pál 50—50 fill., Hegyi Endre, Pálovits Gyula 40—40 fill., Máté Elek, Klapper Fülöp 30—30 fill., Szákafi Gyula 20 fill., Farkas János 10 fill.

Kemenesaljai dalok. Lapunk előző számainak egyikében hirt adtunk arról, hogy helyi irok szerzeményeben a fenti cimen két szép dal fog megjelenni. E dalok most már elhagyták a sajtót és lapunk kiadóhivatalában 1 korona 50 fillér árban megrendelhető.

Elmaradt állatvásár. A tüskevári állatvásár az uralkodó száj- és körömfájás járványa miatt betiltatott.

Utazás a világ körül. Érdekes átutazók fordultak meg városunkban julius 12-én. Egy párisi sportegylet által kitüzött 50.000 frankos dijra pályázó Schottstädt Richárd és Illavaty József porosz származásu távgyaloglók ejtették utjukba városunkat. A távgyaloglás 40000 kilometer távolságra szól. Utjukat 1910. julius 7-én kezdték meg Alexandriában és Palesztina, Görögország, Itália, Steier, Tirol és Vorarlberg átutazása után Marburgból Szombathelyre, onnan városunkon át Budapestre gyalogolnak. Utjok tartama 6 év. Itő ellátásukról sportegylet hiányában városbirónk gondoskodott. A merész vállalkozók képes levelezőlapok árusitásából tartják fenn magukat.

Színészet. Könyves Jenő szinidirektor első magyar stagyione szintársulatával jelenleg Tarcsa-fürdő üdülő vendégeit szórakoztatja, de már a hét végén városunkba érkezik, hogy itt tizennégy előadást tartson. A társulat előttünk székesfehérvári és pápai vendégszerepelése révén ismeretes csupán, ahol a közönség osztatlan tetszését érdemelte ki a derék társulat törekvéseinek. A társulat titkarja a napokban már megérkezik s a szokásos bemutatkozás és tisztelgés alkalmával megkeresi a bérletgyüjtést. Tulajdonképen a gyüjtés eredménye dönti el, vajjon bevonul hozzánk a társulat, vagy pedig már messziről elkerül bennünket. Talán az előbbi eshetőség következik be. Utóvégre, ha nem is sokan, de még nálunk is találni *lámpával* szinpártoló publikumot. Tudni szükséges, hogy bérletszünet nem lesz s igy a bérletjegyek naponként és korlátlan mennyiségben, felhasználhatók. Az egész szezonra érvényes bérlet 20 kor. 40 fillérbe kerül, vagyis 20 százalékkal olcsóbb árba, mintha naponként vásárolnók meg jegyünket. Az előadandó ujdonságok közül az alábbiakat emeljük fel: *Millis*, a Vigszinház legujabb bohózata és *Utánam* (Bataille sensatios műve), *A kis lord*, *Balga szüz*, *Anatol szerelme*, *Böllmann kisasszony házassága*, Medikus (Bródy), *Az ezred apja* stb.

Nem kell többé dohányozni. Drága és ártalmas szenvedélyről minden dohányos leszokhatik, ha a kellemes izü, üdítő Havanna pasztillát használja. Felhivjuk olvasoink figyelmét a hirdetésre.

Német-tanfolyam. Goldring Jenő f. hó 16-tól kezdődőleg másfél hónapos tanfolyamot tart, mely idő alatt ugy tanulókat, mint felnőtteket német-nyelvre oktat. Tanulási módszere, a helyesirásra, forditásra és társalgásra terjed ki. Az ambitiósus fiatalembert melegen ajánljuk a németül tanulni óhajtó olvasóink és a szülők figyelmébe.

A sárvári m. kir. tejgazdasági szakiskola igazgatósága a szeptember 15-én kezdődő és a következő év szeptember 14-én végződő kezelői tanfolyamon rendszeresitett husz 360 koronás állami ösztöndijra pályázatot hirdet. A kezelői tanfolyamon a tejgazdaságok számára megbizható és megfelelő szakismeretekkel biró vaj- és sajtmestereket képeznek ki, kik a gyakorlatban és az elméletben kellő módon értenek az intenziv tejgazdaságban előforduló munkához. Pályázati föltételek: A betöltött 18 éves életkor; valamely hazai földmives iskola sikeres végzése, vagy legalább másféléves tejgazdasági gyakorlat; erős testalkat; magyar nyelv birása; erkölcsi bizonyitvány és kiskoruság esetén a szülő, vagy gyám beleegyezése a felmerülő kiadások viselése tekintetében. A szükséges okmányokkal fölszerelt folyamodást julius 20-ig a földmivelésügyi miniszterhez cimezve, a szakiskola igazgatóságánál kell benyujtani.

Szerelmi dráma. Hollósy István, egy magy. kir. államvasuti kalauz, aki ezelőtt néhány évvel állomásunkon is tett szolgálatot, egy gráczi szállóban agyonlőtte a vele közös háztartásban élő Nemes Alojziát, s azután önmaga ellen emelte fegyverét. Magán azonban kevésbé veszélyes sérülést ejtett. Mint hirlik, tettét a feletti elkeseredésében követte el, hogy kedvesével nem tudott törvényes házasságra lépni.

Uj üveges üzlet. Brandl Fülöpné Czelldömölkön a Kossuth Lajos-utcában a (Bazár épületben) üveges üzletét megnyitotta.

Köszönetnyilvánitás.

Szomoru gyászunkban is jóleső érzéssel tapasztaltuk jóakaróink és ismerőseink részvétét, mely szeretett fiu, illetve testvérünk, férj és apa elhunyta alkalmából mindenfelé megnyilvánult. Ez az együttérzés alkalmas volt mély fájdalmunk enyhitésére s a leirhatatlan csapás elviselésére. Fogadják ezért hálás köszönetünket.

A gyászoló Deutschbauer család.

BORSZEKI

gyógy és üditőviz.

A szénsavas ásványvizek

KIRÁLYA!

Angolkór és vérszegénység ellen páratlan gyógyszer. Mint üditő és hüsitő ital a legelső minden vizek között

Kapható: GAYER GYULA utódja CZELLDÖMÖLK.

„M-i-i-t?" - Papa megengedte! Hisz valódi **JAKOBI**-féle **Antinicotin**-cigarettahüvelyek fadobozokban!

Vigyázzon! Csakis a »JACOBI« jelzéssel valódi!

FIX FIZETES

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300—600 korona.

Hecht Bankház Részvénytársaság

Budapest, VI., Ferenciek-tere 6.

Czelldömölkön,

az állomásnál, emeletes villaszerü ház, emeleten négy, alant négy szoba mellékhelyiségekkel. Külön épületek boltnak, trafikkal, italmeréssel, fásitott parkos udvar, hatvanotméter utcai front, kovácsolt vasu rácskeritéssel, modern épület. Mellékhelyiségek, cognac, likőr, rum, ecetgyárnak, fuvaros vállalatnak alkalmas.

Cim: NAGY GYULA ügynöksége Czelldömölk. 149

396/1911. vhtó sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirott birosági végrehajtó az 1881 évi LX. tc. 102. § a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a soproni kir. törvényszék 1901. évi 3636/v. sz. végzése következtében dr Ostor József ügyvéd által képviselt Első magyar általános biztositó társaság bej. cég javára Csöngén 134 K 28 fillér s járulékai erejéig 1911. évi junius 19-én foganatositott kielégitési végrehajtás útján lefoglalt és 1000 koronára becsült következő ingóságok, u. m: 2 darab kocsi ló nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a Czelldömölki kir járásbiróság 1911-ik évi V. 221/2 sz. végzése folytán 134 korona 28 fillér tőkekövetelés. 2134 korona 28 fillér tőke után 1910. szeptember 30-tól 1911 március 27 ig és 134 korona 28 fillér után 1911, március 28-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 92 K 92 fillérben biróilag már megalapitott költségek erejéig Csönge községben alperes lakásán leendő megtartására **1911. évi julius hó 20-ik (huszadik) napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóság az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben elárverezendő ingóságot mások is le- és felülfoglaltatták és arra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. tc. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Czelldömölk, 1911. julius 5.

154 ZÁBORSZKY SÁNDOR kir. bir. végrehajtó.

Nyersolaj, szivógaz, Diesel benzin motorok és lokomobilok

Gyors szállitás

Kedvező fizetési feltételek

Mesze menő jótállás.

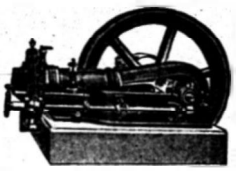

Drezdai motorgyar reszv. társ.

Németország legrégibb, legnagyobb motorgyára. — Vezérképviselő:

Gellért Ignác és Társa

BUDAPEST, V. Koháry utca 4.

(Alkotmány-utca sarok.)

KOVALD PÉTER ÉS FIA

cs. és kir. szab. kelme- és szőrmefesto, vegytisztito és gőzmosó-gyár

BUDAPEST, VII., SZVETSÉG-UTCA 37. SZÁM.

Megbizói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviseletet létesit és ezáltal módot nyujt a nagyérdemü közönségnek arra, hogy cégét — **a csomagolás és póstaköltségek mellőzésével** — közvetlenül felkereshesse.

Czelldömölkön Német Márkus

vette át a képviseletét és a gyár rendes áraiban vallalja az uri-, női- és gyermeköltönyök, diszitő és butorszövetek, függönyök, kézimunkák, szonyegek, csipkeés végáruk, szőrmék stbiek vegytisztitását és festését

Ugyszintén ágyneiluk tisztitását és fehérnemüek mosását is.

A nagyérdemü közönséget biztositva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos árairól, szives jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviseletet és számos megbizatást kér a

Kovald Péter és fia cég.

SAJÁT ÉRDEKE,

hogy lehetőleg összpontosítsa szükségleteinek beszerzését egy cégnél, mely ezután védi érdekeit legjobban.

ELŐNYEI:

1. Nem kell ismeretlen cégekhez fordulnia.
2. Nem lesznek szétágazó kötelezettségei.
3. Állandó összeköttetésnél pontos és reális kiszolgálást biztosít magának.
4. Állandó összeköttetése mindig vigyázni fog önt vevőjének megtartani.

Saját érdeke, hogy csak ismert, előkelő céget tisztelje meg bizalmával.

Aufrecht és Goltschmied utoda

Elek és Társa r.-t.

Budapest, IV. Károly-körut 10. szám.

Kaphatók kényelmes havi lefizetésre, állandó összeköttetésnél folyószámlára is:

1. A magyar és német irodalom összes termékei 2. Képek. 3. Bőröndök és bőröndáruk. 4. Férfi fehérnemüek. 5. Látcsövek. 6. Fényképkészülékek, felszerelések. 7 Vadászfegyverek, pisztolyok, flóbertek 8. Chinaezüstáruk. 9. Caillár- és petroleumlámpák. 10. Rézbutorok. 11. Szőnyegek. 12. Mindennemü hangszer.

Fenti 12 osztályunk összes cikkei elsőrangu minőségüek és minden osztály cikkeiről külön kimeritő árjegyzékkel rendelkezünk és a kivánt árjegyzéket ingyen és bérmentve küldjük.

Elvünk: Vevőkörünk megtartása, pontos kiszolgálás, méltányos árak révén.

Minden felvilágositással szivesen szolgálunk.

A VASMEGYEI

Takarékpénztár

RÉSZVENYTÁRSASÁG

ÁRUOSZTÁLYA

SZOMBATHELY.

Ajánl: Mindennemü mezőgazdasági és ipari gépeket, malomberendezéseket, **benzin- és nyersolajmotorokat, cséplőgép-garniturákat, gép- és nyersolajat,** műszaki cikkeket, zsák, ponyva és kötélárukat, mindennemü **műtrágyát kartellen kivül,** vetőmagvakat, erőtakarmányfeleket, **belföldi és porosz köszenet, kovacsszenet,** mészet és cementet, tüzoltó-felszereléseket stb. stb.

Mérsékelt árak!

Méltányos fizetési feltételek!

Központi iroda: Köszegi u. 2.

Raktár: Szélt Kálmán u. 25.

Árajánlattal és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk

Képviselőt minden körségben keresünk.

„A köztudatba ment át", hogy csakis

Kállai Lajos motorgyára

Budapest, VI. Gyár-utca 28.

szállitja teljes jótállás mellett a lehirnevesebb motorcséplő készleteket.

Saját érdekében kérjen minden gazda disz-főárlapot, melyet ingyen, bérmentve küld a gyár.

Fontos figyelmeztetés! Kállai LAJOS hirneves motorgyára nem tévesztendő össze más KÁLLAI nevü kereskedő cégekkel.

NAGY PÁL

czelldömölki férfi-divat terme

Hollósy-tér, az apátsági székházban.

A budapesti szabászati tanfolyamon elsajátitott legujabb szabás szerint készülnek a legkényesebb igényeknek is megfelelő

uri, papi, sport és egyenruhák

jutányos árakon.

A divatterem mellett a t. közönség kényelmére

szövetraktár áll rendelkezésre,

hol is a legdivatosabb, jó minőségü szövetek idény szerint

nagy választékban beszerezhetők:

Kondor József és Schütz Gyula

sirkőraktára

Czelldömölk, a Kossuth Lajos-utcában

Ugy egyszerü, valamint modern, művészi kivitelü siremlékekben nagy választék

Nyomatott Dinkgreve Nándor villanyüzemü könyvnyomdájában. Czelldömölkön